

ئەسلىي مەقسەتنى ئۇنتۇماي ، بۇرچنى ئەستە چىڭ ساقلاش

«پەن نەققات نەتىجىلىرىنى نەجر بىخاندىن چىقىرىپ، دېھقان ـ چارۋىچىلارغا مۇلازىمەت قىلدۇرۇش»

— شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك داشۆسى ھاياۋانات مېدىتسىناسى شۆيۈەنىنىڭ پروفېسسورى، دوكتور يېتەكچىسى بايىنساغان گەلىك

يېقىن يىللىرىدىكى ئۆلگىلەر

□ مۇخبىرىمىز جاۋ شىيا

شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك داشۆسى ھاياۋانات مېدىتسىناسى شۆيۈەنىنىڭ پروفېسسورى، دوكتور يېتەكچىسى با-يىنساغان گەلىك باشتىن – ئاخىر ئۆزۈد-نىڭ ئەسلىي مەقسىتى ۋە بۇرچىنى چىڭ ساقلىدى، ئۇزاق مۇددەت مال دوختۇر-لۇق ئىلمى ساھەسىدە تەتقىقاتنى قانات يايدۇرۇپ، قىيىن مەسىلىلەرنى بىر – بىرلەپ يەڭدى، بولۇپمۇ سالجا قاتار-لىق پارازىت قۇتۇلارنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە داۋالاش ئارقىلىق ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ چارۋىچىلىق كەسپىنى تە-رەققىي قىلدۇرۇشقا، دېھقان – چارۋىچە-لارنىڭ كىرىمىنى ئاشۇرۇپ بېيىشقا پائال تۆھپە قوشتى.

■ **پارازىت قۇرت كېسىلىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە داۋالاش نەتقىقاتى**

ئۇچۇن كۈچ چىقىرىش

«مەن چارۋىچىلىق رايونىدىن كەلدىم، پەن تەتقىقات نەتىجىلىرىنى تەجرىبىخاندىن چىقىرىپ، دېھقان – چارۋىچىلارغا مۇلازىمەت قىلىدۇر-دەن» 8 ـ ئاينىڭ 6 – كۈنى، مۇخبىر بايىنساغان بىلەن كۆرۈشكەندە، ئۇ ئەمدىلا بىر تۇرنىڭ ئوتتۇرا مەزگىل-لىك تەكشۈرۈشىنى ئاخىرلاشتۇرغاند-ى. شۇ كۈنى سائەت ۶دىن كەچ ساگەت 20گىچە ئۇ توپتوغرا 14 سائەت ئىشلىگەنىدى.

بايىنساغان چېلىڭ ناھىيەسىنىڭ بالقۇنتاي بازىرىدىكى بىر چارۋىچى ئا-ئىلىسىدە تۇغۇلغان، كىچىكدىن تارتىپلا يايلاق ۋە كالا – قويلارنى چىن قەلبە-دىن ياخشى كۆرەتتى. ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانى مەزگىلدە، ئۇ تاللاپ تول-دۇرغان ئارزۇلارنىڭ ھەممىسى يېزا ئىگىلىك مەكتەپلىرى بولدى. 1986 – يىلى، بايىنساغان ئىچكى موغۇل يېزا ئىگىلىك داشۆسىنىڭ مال دوختۇرلۇق كەسپىنى پۈتكۈزگەندىن كېيىن شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك داشۆسىگە خىز-مەتكە تەقسىم قىلىندى.

شىنجاڭ دۆلىتىمىزدىكى بەش

چوڭ چارۋىچىلىق رايونىنىڭ بىرى، يايلاق كۆلىمى چوڭ، ئوتخور ئۆيى ھاياۋانلىرى كۆپ، سالجا رايون سىستې-مىسى كەڭ بولۇشتەك ئالاھىدىلىككە ئىگە، تەبئىي يايلىتىلىپ بېقىلىدىغان ئات، كالا، قويلار ئاسانلا سالجا تۇرد-دىكىلەرنىڭ ھۇجۇمى، قان شورىشىغا ئۇچرايدۇ ۋە سالجا كېسىلى بىلەن يۇ-قۇلىنىدۇ. بۇ قىيىن مەسىلىنى ھەل قىلىش ئۇچۇن، 1999 – يىلىدىن باشلاپ، بايىنساغان «ئوتخور ھاياۋانلاردىكى پا-رازىت قۇرت كېسىلى» «ھاشارات ۋاسى-تىسى كېسىلى» قاتارلىقلارنىڭ ئالدىنى ئېلىش – تىزگىنلەش تېخنىكا تەتقىقاتىغا كىرىشىشكە باشلىدى. شۇ چاغدىن باشلاپ، بىخانا، نەجر بىخانا، باقمە-چىلىق بازىسى ئۇنىڭ خىزمىتىدىكى «ئۈچ نۇقتا، بىر لىنىيە»گە ئايلاندى.

■ **ئاساسىي قاتلامدىكى ئاممىە**

نىڭ ئارزۇسىغا كۆڭۈل بۆلۈش

بايىنساغان باشتىن – ئاخىر ئاپتو-نوم رايونىمىزنىڭ چارۋىچىلىق كەسپى-نىڭ تەرەققىيات گېئىياچىغا زىچ بىرلەش-تۈرۈپ، ئاساسىي قاتلامدىكى ئاممىنىڭ ئارزۇسىغا كۆڭۈل بۆلدى.

ئوقۇتۇش بىلەن شۇغۇللانغان 33 يىلدىن بۇيان، بايىنساغان ھەر يىلى بۇتۇن شىنجاڭدىكى ھەرقايسى چارۋد-چىلىق رايونلىرىغا چوڭقۇ چۆكۈپ، ئەۋرىشكە ئېلىپ تەكشۈرۈشتە چىڭ تۇردى. 2016 – يىلى، تۇرپان شەھرىد-ىدىكى بىر باقمىچىنىڭ نەچچە ئون كالىد-سى ئارقا – ئارقىدىن ئۆلۈپ قالدى، باقمىچى شۇ جايدا ئەۋرىشكە ئېلۇاتقان بايىنساغان بىلەن توختىماي ئالاقىلەش-تى. بايىنساغان كالىنىڭ تېنىدىن سالجا ئېلىپ، قان ئەۋرىشكىسىنى خىمىيەلىك تەكشۈرۈش، يېرىپ تەكشۈرۈش قاتار-لىقلار ئارقىلىق كېسەللىك سەۋەبىنى كالا ھالقىسما تاپلور قۇرت كېسىلى كەلتۈرۈپ چىقارغان دەپ دىياگنوز قويدى. بايىنساغان يەنە باقمىچىنىڭ كالا قوتىنىنىڭ كونىراپ كەتكەنلىكىنى، تام بوچۇقلىرىدا چىشى سالىجلارنىڭ

پەيدا بولغانلىقىنى بايقىدى. بايىنساغاننىڭ تەكلىپى بىلەن، باقمىچى دەرھال كۆچۈپ، 200دىن ئارتۇق كالىنى قۇتقۇ-زۇپ قالدى.

ئەۋرىشكە ئېلىپ تەكشۈرۈشتىن باشقا، بايىنساغان يەنە ئاسپىرانتلار، دوكتورلار ئۆمىكىنى باشلاپ جەنۇبىي، شىمالىي شىنجاڭنىڭ ئاساسىي قاتلاملىرىد-غا بېرىپ، چارۋىلاردىكى كېسەل ۋە زىيانداش ھاشاشاراتلارنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە داۋالاش بويىچە پەنىي ئو-مۇلاشتۇردى. «بىر قېتىملىق لېكسە-يەدە، بىر چارۋىچى سالجا مودېلى ياساش تەلىپىنى ئوتتۇرىغا قويدى.» شۇنىڭدىن كېيىن، بايىنساغان چارۋد-چىلىق رايونىغا بارغاندا، بىر قىسىم سالجا كۆرسەتمە رەسمىي، كېسەل ۋە زىيانداش ھاشاشاراتلارنىڭ ئالدىد-ىنى ئېلىش ۋە داۋالاش تەرتىپى ئاسما رەسمىنى ئېلىپ، قەيەرىگە بارسا شۇ يەرگە ئېسىپ، شۇ يەردە تەشۋىق قىلدى.

كۆپ يىل تىرىشىش ئارقىلىق با-يىنساغان مال دوختۇرلۇق كەسپى ئىلىم تاپانچىسى، پەن باشلامچىسى بولۇپ يې-تىلدى. ئۇ رىياسەتچىلىك قىلىپ يولغا قويغان دۆلەت دەرىجىلىك، ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك تۈرلۈك نەتقىقات تې-مىسى جەمئىي 30 تۈردىن ئاشتى؛ ئۇ قۇرغان كېسەل قوزغاتقۇچى گېرمىيازما بايلىقى ئامىىرى قوتاز، ئات ئۇرۇقدە-شىدىكى ھاياۋانلار ۋە ياۋايى ھاياۋانلار-نىڭ ماددىي بۇيۇم ئەۋرىشكە بوشلۇق-ىنى تولدۇرۇپ، پارازىت قۇرت ئەۋرۈش-كە ئۆيىنى غەربىي شىمال رايونىدىكى ئالدىنقى قاتاردا تۇردىدىغان پارازىت قۇرت گېرمىيازما بايلىقى كۆرگەزمخاند-ىغا ئايلاندۇردى؛ ئۇ ئون نەچچە خىل دىياگنوز سىناق دورىسىنى تەتقىق قىلىپ

كېچەيتىپ، پەن تەتقىقات نەتىجىلىرى ئارقىلىق ئەمەلىي ئىشلەپچىقىرىشتا ساق-لانغان ئىلىم – پەن مەسىلىلىرىنى ھەل قىلىپ، ئاپتونوم رايونىمىز پەن – تېخنىد-ىكىدا يېڭىلىق يارىتىشنى ۋە چارۋىچە-لىق كەسپىنىڭ تەرەققىياتىنى كۈچلۈك

يېتتەكچىسى بايىنساغان گەلىك ئىلگىرى سۇردى.

■ **يۇقىرى ساپالىق چارۋىچە**

لىق، مال دوختۇرلۇق ئىختىساسلىقىدە.

رىنى يېتىشتۈرۈش

ئاپال ئالم، مال دوختۇرلۇق مۇ-تەخەسسىسى … ئوقۇغۇچىلارنىڭ نەزەد-ىدە، بايىنساغان ئوقۇتۇشتا ناھايىتى ئەستايىدىل، مۇلايىم ۋە ھۆرمەتكە سازا-ۋەر بولغان «ئىانا پروفېسسور». 2009 – يىلى بايىنساغان ئوقۇغۇچىلارنى يېتەكلەپ مەخسۇس تۇر كوللېكتېپى قۇرۇپ، سالجا كېسىلىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە داۋالاش سا-ھەسىدىكى قىيىن مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشقا بەل باغلىدى.

بايىنساغان دەرسخانا ئوقۇتۇشىدا «جەۋھەر»گە ئەھمىيەت بەردى، تەج-رىبە ئوقۇتۇش ھالقىسىدا «قول سېلىپ ئىشلەش»نى تەكتىلدى، ئۇ يېڭىلىق يا-رىتىپ يولغا قويغان «1 + 3» ماگىستىر ئاسپىرانتلارنى يېتىشتۈرۈش لايىھەسى ئوقۇغۇچىلارنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئې-رىشتى. ئۇ يەنە ئۆزىنىڭ ئالتە خىل تىل بىلىش ئەۋزەللىكى ۋە پەن ئالاھىدىلە-كىدىن پايدىلىنىپ، ھەرقايسى قاتلامدە-كى ئوقۇغۇچىلارنى يېتىشتۈرۈشكە پائال قاتناشتى. نۆۋەتتە، ئۇ 100دىن ئارتۇق ماگىستىر ئاسپىرانت، دوكتور يې-تىشتۇردى. بۇگۈنكى كۈندە بۇ ئوقۇغۇ-چىلار پۈتۈن شىنجاڭنىڭ ھەرقايسى جايلە-رىغا تارقىلىپ، نۇرغۇن ئوقۇغۇچى شىد-جاڭنىڭ چارۋىچىلىق، مال دوختۇرلۇق ساھەسىدىكى تايانچلارغا ئايلاندى.

«مەن بىر ئاددىي دېھقان – چارۋد-چى ئائىلىسىدىن كېلىپ چىققان، پارتىيە-نىڭ يېتىلدۈرۈشى، تەربىيەسى بولغاچقە-لا، تېخىمۇ كۆپ ئۆگىنىش پۇرسىتىگە ئېرىشىپ، پەن تەتقىقات تۇرلىرىنى ئىش-ھالدا ئۆز خىزمەت ئورنىدا يول ئېچىپ يېڭىلىق بارد-ىم، شىنجاڭنىڭ ئېكولوگىيەسىنى قوغداش ئۇچۇن تۆھپە قوشىدىغان قىلدۇق».

■ **بۇرچنى زىممىگە ئېلىش داۋامىدا تە-رەققىياتنى كۆزلەش**

خەۋپ – خەتەر، خىرىسقا بىۋاسىتە يۈزلە-نىشكە جۈرئەت قىلىپ، قانچە خەتەرلىك بولغاند-ىسىرى شۇنچە ئالغا ئىلگىرىلىدى. ئاپتونوم رايو-نىمىزدىكى ھەرقايسى تارماقلار، ئورۇنلار كەد-ئۇلىيەتنى باتۇرلۇق بىلەن زىممىگە ئېلىپ، مەس-لىنى ھەقىقىي تېپىپ، يىلتىزىنى چوڭقۇر قېزىپ، ئۇنمۇلك تەدبىرلەرنى ئېلىپ چىقىپ، ئەمەلىي نەتىجە، ئەمەلىي ئۇنۇمنى قولغا كەلتۈردى.

ئاپتونوم رايونلۇق دۆلەت مۈلكىنى نازا-رەت قىلىش – باشقۇرۇش كومىتېتى پارتكومى باش تېما تەربىيەسى جەريانىدا، ئاپتونوم رايوند-ىمىزدىكى دۆلەت مۈلكى، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ يۇقىرى سۈپەتلىك تەرەققىياتىنى پۇختا ئالغا سىل-جىتى. «ئاپتونوم رايوندىكى شۇ دەرىجىلىك نا-قارغاندا، بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا، مۈلۈك قۇمۇمى سوممىسى، ساپ مۈلۈك، تىجارەت كەد-رىمىدىن ئىبارەت ئۈچ تۈرلۈك ئاساسلىق ئىقتىد-ىسادىي كۆرسەتكۈچنىڭ ھەممىسى ئىككى خانلىقە-تىن يۇقىرى گېشىشنى ساقلىدى.» ئاپتونوم را-يونلۇق دۆلەت مۈلكىنى نازارەت قىلىش – باشقۇ-رۇش كومىتېتىدىكى ئالاقىدار مەسئۇل كىشى مۇخبىرغا مۇنداق دېدى: «بۇگۈنكى كۈندە، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ يۇقىرى سۈپەتلىك تەرەق-قىياتىغا تىرەك بولدىغان ئاكتىپ ئامىللار سىجىل كۆپىيىپ، دۆلەت كارخانىلىرى تەرەققىياتىنىڭ ئې-لاستىكلىقى كۈچىيىپ، ئاپتونوم رايونىنىڭ دۆلەت ئىگىلىكىنىڭ يۇقىرى سۈپەتلىك تەرەققىياتىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئاساسنى پۇختىلىدى.»

باش تېما تەربىيەسى جەريانىدا، ئاپتونوم رايوند-ىلۇق سودا ئىشلىرى نازارىتىنىڭ مەبلىغىنى باشقۇرۇش چارىسىگە ۋاقتىدا تۇزىتىش كىرگۈزۈپ، مەخسۇس تۈر مەبلىغىنى باشقۇ-رۇش، ئىشلىتىش، ئۇنۇمنى باھالاش، نازارەت قىلىش، تەكشۈرۈشنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ ۋە قېلىپ-لاشتۇرۇپ، 46 ئۆلگىلىك ناھىيە(شەھەر)نىڭ ئې-لىكتىرونلۇق سودا ئارقىلىق نامراتلارنى يۆلەش ئۇچۇرىنى كېڭەيتىپ يىغىپ، ئاپتونوم رايونىنىڭ ئېلىكتىرونلۇق سودا ئارقىلىق نامراتلارنى يۆلەش ۋە ئېلىكتىرونلۇق سودا ئىشلىرىنى يېزد-ىلارغا كىرگۈزۈشنى ئالغا سىلجىتىپ، ئەمەلىي نە-تىجە – نەتىجە يارىتىش ئارقىلىق شىنجاڭنىڭ يېزا ئاپتونوم رايونلۇق ئېكولوگىيەلىك مۇھىت نا-زارىتى قاتتىق سىناقلاردىن ئۆتەلەيدىغان ئىستىل، ھا بىۋاسىتە تۈرتكە بولدى.

(يېشى 1 – بەتتە)

ئورۇنلار پائال تۈردە كەڭ پارتىيە ئەزىلىرى – كادىرلارنىڭ ئۆتكەلگە ھۇجۇم قىلىپ قىيىنچىلقە-لارنى يېڭىشى ئۇچۇن ياخشى كەيپىيات ياراتتى. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشكىلات بۆ-لۈمى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ تەلىپىنى ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، سىياسىي ئۆلچەم باشى ئورنىدا تەۋرىنمەي چىڭ تۇرۇپ، كادىر-لارنىڭ ئىسلاھ قىلىش، يېڭىلىق يارىتىش، مەس-ئۇلىيەتنى زىممىگە ئېلىپ نەتىجە يارىتىشىنى باھا-لاشنى گەۋدىلەندۈرۈپ، ئىش قىلىشنى ئويلايدد-ىغانلارغا پۇرسەت ھازىرلاپ بەردى. ئىش قىلا-لايدىغانلارغا سەنئە ھازىرلاپ بەردى، ئىش قىل-مايدىغانلارنى جازالىدى – ئىمرەت قىلدى. ئاپتو-نوم رايونلۇق ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى ئورگىنى بىلەن بىرلىكتە خاتالىقنى سىغدۇرۇش، خاتالىقنى تۈزىتىش مېخانىزمىنى ئەمەلىيلەشتۈ-رۈپ، كادىرلارنىڭ مەسئۇلىيەتنى ئادا قىلىش، مەسئۇلىيەتنى زىممىگە ئېلىش جەريانىدىكى سە-ۋەنلىكى، خاتالىقنى ئۇنىۋېرسال ئانالىز قىلىپ، سىغدۇرۇشقا تېگىشلىكلىرىنى دادىل سىغدۇرۇپ، سىغدۇرۇشقا تېگىشلىك بولمىغانلىرىنى قەتئىي سىغدۇرماي، كادىرلارنىڭ مەسئۇلىيەتنى زىممىگە ئېلىپ نەتىجە يارىتىش، ئىش قىلىش – نەتىجە يا-رىتىشىنىڭ ئاكتىپلىقى، تەشەببۇسكارلىقى ۋە ئىد-جادچانلىقىنى تولۇق قوزغىدى.

ھەرقايسى ئورۇنلار ئەمەلىيەتنى چىقىش قىلىپ، خاتالىقنى سىغدۇرۇش، خاتالىقنى تۈزىتىش مېخانىزمىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، پارتىيە ئەزىلىرى – كا-دىرلارنىڭ مەسئۇلىيەتنى زىممىگە ئېلىپ نەتىجە يارد-ىتىشىنى ئىچكى ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچنى ئۇنۇمە-لۇك قوزغىدى. ئاپتونوم رايونلۇق ئورمانچىلىق ۋە ئوتلاق كىدارىسى تەشكىلات – كادىرلار باشقارىسىد-ىسى مۇنداق دېدى: «بىز خاتالىقنى سىغدۇرۇش، خاتالىقنى تۈزىتىش مېخانىزمىنى يولغا قويۇشتىكى كونكرېت، تەپسىلىي قائىدىنى تۇزۇپ، ئىش قىلىش – نەتىجە يا-رىتىش كەيپىياتى يارىتىپ، پارتىيە ئەزىلىرى – كادىر-لارنى كۆڭلىنى تېخىپۇ توختىتىپ، تېخىپۇ خاتىرجەم ھالدا ئۆز خىزمەت ئورنىدا يول ئېچىپ يېڭىلىق بارد-ىم، شىنجاڭنىڭ ئېكولوگىيەسىنى قوغداش ئۇچۇن تۆھپە قوشىدىغان قىلدۇق».

■ **بۇرچنى زىممىگە ئېلىش داۋامىدا تە-رەققىياتنى كۆزلەش**

خەۋپ – خەتەر، خىرىسقا بىۋاسىتە يۈزلە-نىشكە جۈرئەت قىلىپ، قانچە خەتەرلىك بولغاند-ىسىرى شۇنچە ئالغا ئىلگىرىلىدى. ئاپتونوم رايو-نىمىزدىكى ھەرقايسى تارماقلار، ئورۇنلار كەد-ئۇلىيەتنى باتۇرلۇق بىلەن زىممىگە ئېلىپ، مەس-لىنى ھەقىقىي تېپىپ، يىلتىزىنى چوڭقۇر قېزىپ، ئۇنمۇلك تەدبىرلەرنى ئېلىپ چىقىپ، ئەمەلىي نەتىجە، ئەمەلىي ئۇنۇمنى قولغا كەلتۈردى.

ئاپتونوم رايونلۇق دۆلەت مۈلكىنى نازا-رەت قىلىش – باشقۇرۇش كومىتېتى پارتكومى باش تېما تەربىيەسى جەريانىدا، ئاپتونوم رايوند-ىمىزدىكى دۆلەت مۈلكى، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ يۇقىرى سۈپەتلىك تەرەققىياتىنى پۇختا ئالغا سىل-جىتى. «ئاپتونوم رايوندىكى شۇ دەرىجىلىك نا-قارغاندا، بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا، مۈلۈك قۇمۇمى سوممىسى، ساپ مۈلۈك، تىجارەت كەد-رىمىدىن ئىبارەت ئۈچ تۈرلۈك ئاساسلىق ئىقتىد-ىسادىي كۆرسەتكۈچنىڭ ھەممىسى ئىككى خانلىقە-تىن يۇقىرى گېشىشنى ساقلىدى.» ئاپتونوم را-يونلۇق دۆلەت مۈلكىنى نازارەت قىلىش – باشقۇ-رۇش كومىتېتىدىكى ئالاقىدار مەسئۇل كىشى مۇخبىرغا مۇنداق دېدى: «بۇگۈنكى كۈندە، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ يۇقىرى سۈپەتلىك تەرەق-قىياتىغا تىرەك بولدىغان ئاكتىپ ئامىللار سىجىل كۆپىيىپ، دۆلەت كارخانىلىرى تەرەققىياتىنىڭ ئې-لاستىكلىقى كۈچىيىپ، ئاپتونوم رايونىنىڭ دۆلەت ئىگىلىكىنىڭ يۇقىرى سۈپەتلىك تەرەققىياتىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئاساسنى پۇختىلىدى.»

باش تېما تەربىيەسى جەريانىدا، ئاپتونوم رايوند-ىلۇق سودا ئىشلىرى نازارىتىنىڭ مەبلىغىنى باشقۇرۇش چارىسىگە ۋاقتىدا تۇزىتىش كىرگۈزۈپ، مەخسۇس تۈر مەبلىغىنى باشقۇ-رۇش، ئىشلىتىش، ئۇنۇمنى باھالاش، نازارەت قىلىش، تەكشۈرۈشنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ ۋە قېلىپ-لاشتۇرۇپ، 46 ئۆلگىلىك ناھىيە(شەھەر)نىڭ ئې-لىكتىرونلۇق سودا ئارقىلىق نامراتلارنى يۆلەش ئۇچۇرىنى كېڭەيتىپ يىغىپ، ئاپتونوم رايونىنىڭ ئېلىكتىرونلۇق سودا ئارقىلىق نامراتلارنى يۆلەش ۋە ئېلىكتىرونلۇق سودا ئىشلىرىنى يېزد-ىلارغا كىرگۈزۈشنى ئالغا سىلجىتىپ، ئەمەلىي نە-تىجە – نەتىجە يارىتىش ئارقىلىق شىنجاڭنىڭ يېزا ئاپتونوم رايونلۇق ئېكولوگىيەلىك مۇھىت نا-زارىتى قاتتىق سىناقلاردىن ئۆتەلەيدىغان ئىستىل،

ئىش قىلىش ـ نەتىجە يارىتىشتا مەسئۇلىيەتنى دادىل زىممىگە ئېلىش ئۆتكەلگە

ھۇجۇم قىلىپ قىيىنچىلىقلارنى يېڭىشتا باتۇرلۇق بىلەن نەتىجە يارىتىش

قاتتىق سىناقلاردىن ئۆتەلەيدىغان ئىقتىدار، قاتتىق سىناقلاردىن ئۆتەلەيدىغان تەدبىر ئارقىلىق بۇلغە-نىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى تۈزەش ئۆتكىلىگە ھۇجۇم قىلىش جېڭىنى ياخشى قىلىپ، بۇلغىما مەد-بەسىنى دائىم نازارەت قىلىپ باشقۇرۇش، ئىختىيا-رىي تاللاپ ئارمىلاپ تەكشۈرۈش تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، «ئىككىنچى ئىختىيارىي تاللاش» ئىرارلاپ تەكشۈرۈش سىستېمىسىنى شىنجاڭنىڭ مۇھىت رېۋود-ىزىيە كۆچمە قانۇن ئىجرا قىلىش سىستېمىسىغا كىر-گۈزۈپ، بۇلغىنىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى تۈزەش خىزمىتىنى ئالغا سىلجىتى.

■ **ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى تۈتۈشتا نەتىجە ـ**

ئۇنۇم كۆرۈلۈش

مەسئۇلىيەتنى زىممىگە ئالغاندىلا، ھەردە-كەت بولىدۇ؛ ھەرىكەت بولغاندىلا، نەتىجە ـ ئۇنۇم بولىدۇ. باش تېما تەربىيەسىنىڭ نەتىجە ـ ئۇنۇمى بولغان – بولمىغانلىقى، كادىرلار ئىستىلە-دا ئۆزگىرىش بولغان – بولمىغانلىقىنىڭ ئەڭ ئا-خىرقى ئۇنۇمدە قانچىلىك مەسىلىنىڭ ھەل قىلىند-ىغانلىقىغا قاراش كېرەك.

باش تېما تەربىيەسى قوزغىتىلغاندىن بۇيان، 1 – كۆرگۈمىدىكى ئورۇنلار پائال، تەشەب-بۇسكار نەتىجە يارىتىپ، تۈرلۈك مەسىلىلەرنى تۈزىتىش تىزىملىكىگە بىرتۇتاش كىرگۈزۈپ، تە-زىملىك بويىچە باشقۇرۇشنى يولغا قويۇپ، مىخ-قىيىش روھى ئارقىلىق تۈزىتىشنى ئەمەلىيلەشتۈ-رۈشنى ياخشى تۇتۇپ، مەسىلە ھەل بولمۇچە بوشاشماسلىق، ئۇزۇل – كېسىل ھەل بولمۇچە قويۇۋەتمەسلىك، ئامما ئېتىراپ قىلمۇچە بولدى قىلماسلىقنى ئىشقا ئاشۇردى.

ئاپتونوم رايونلۇق نامراتلارنى يۆلەش ئىشخانىسى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ئۆتكىلىگە ھۇجۇم قىلىش جېڭىنى ياخشى قىلىش، غەلبە قىد-ىلىشنى چىڭ كۆزلەپ، نامراتلارنى يۆلەش ساھە-سىدىكى چىرىكلىك ۋە ئىستىل مەسىلىسىنى مەخسۇس تۈزەشنى چوڭقۇرلاشتۇردى. نامرات-لارنى يۆلەشنى گىرەلەشمە ئىقتىسادىي تەپتىش قىلىشنى دايملاشتۇرۇپ قانات يايدۇرۇپ، مەد-بە-لەغنى ئىشلىتىش ئۇنۇمىنى ئۆستۈردى؛ «مەبلەغ-نى بىر مۇبىر تەكشۈرۈپ بېكىتىش» تەدبىرىنى ئە-مەلىيلەشتۈرۈپ، نامراتلارنى يۆلەش مەبلىغىنى ئىشلىتىش، باشقۇرۇشنىڭ پۈتۈن جەريانىنى نازا-رەت قىلىش – باشقۇرۇش سىستېمىسى بەرپا قىلدى؛ نامرات ئەمەس 43 ناھىيەنىڭ يىغىن ئې-چىشقا تەييارلىق قىلىشىغا قارىتا، ئىقتىسادىي تەپتىش قىلىشتا بايقالغان مەسىلەلەرنى گۇمۇمىي ئۇقتۇرۇش قىلىپ، تۈزىتىش تىزىملىكىنى بىجە-رىشىگە تاپشۇردى؛ نامراتلارنى يۆلەش ساھەسىدە-كى ئىستىلنى مەخسۇس تۈزەشنى كۈچەيتىپ، «ساختا شەكىلدىكى» نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش «ھېسابات شەكىلدىكى» نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇ-رۇش، «كۆرسەتكۈچ شەكىلدىكى» نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش قاتارلىق مەسىلىلەردىن قاتتىق ساق-لىنىپ، نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش سۈپىتىنى ھەقق-قىي ئۆستۈردى.

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ئىشلىرى نازارىتى نۇقتىلىق توپقا يۈكسەك ئەھمىيەت بېرىپ، مەسىلە يۆنىلىشىدە چىڭ تۇرۇپ، خەلق تۇرمۇشى ساھە-سىنى مەخسۇس تۈزەشنى پۇختا ئالغا سىلجىتى. يېزا – بازار(كوچا)لاردا ۋاقىتلىق قۇتقۇزۇش – ياردەم بېرىش زاپاس پۇل تۈزۈمىنى گۇمۇمىيىز-لۈك ئورنىتىپ، ۋاقىتلىق قۇتقۇزۇش – ياردەم بېرىش خىزمەت ئۇنۇمىنى ئۆستۈردى؛ ئىبارچە تۇرغۇزۇلۇپ كارتا بېجىرىلگەن نامرات ئاھالىلەر ئارىسىدىكى ئائىلىسىگە تايىنىپ بېقىلۇاتقان ھەم ئۆز ئالدىغا نوپۇس تۇرغۇزغىلى بولمايدىغان ئېغىر مېيىپ، ئېغىر كېسەلگە گىرىپتار بولغۇچى قاتارلىقلارنى يېزا تۆۋەن كاپالەت دائىرىسىگە كىرگۈزدى ھەمدە بىر يىللىق ئازايىتىش، چېكىندۈ-رۈش مۇددىتى بەردى؛ ئەمگەك ئىقتىدارىدىن قالغان ياكى قىسمەن قالغان، كەسپكە، ئىشقا ئو-رۇنلاشتۇرۇشقا تايىنىپ نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرغە-لى بولمايدىغان ئارخىپ تۇرغۇزۇلۇپ كارتا بېجە-رىلگەن نامرات ئاھالىلەرنىڭ ھەممىسىنى يېزا تۆۋەن كاپالەت دائىرىسىگە كىرگۈزۈپ، كاپالەت-لەندۈرۈشكە تېگىشلىكلرنىڭ ھەممىسىنى كاپالەت-لەندۈرۈشنى ئىشقا ئاشۇردى.

باش تېما تەربىيەسىنىڭ يېتەكچىلىكىدە، ئاپتو-نوم رايونىمىزدىكى كەڭ پارتىيە ئەزىلىرى – كادىرلار ئەسلىي مەقسەتنى ساقلاپ، بۇرچنى زىممىگە ئېلىپ، خەۋپ – خەتەر، خىرىسلارغا بىۋاسىتە يۈزلىنىپ، قوز-غىلىپلا ھەرىكەت قىلالايدىغان ھەرىكەتچىلەردىن بولۇپ، ئۆتكەلگە ھۇجۇم قىلىپ، قىيىنچىلقلارنى يې-ئەلگەلەيدىغان كۆرەشچىلەردىن بولۇپ، ئەمەلىي ھەرد-ىكتى ئارقىلىق پارتىيەگە سادىق بولۇش، خەلققە سە-مىيىي بولۇشنى شەرھلەپ، مەسئۇلىيەتنى زىممىگە ئېلىپ، نەتىجە يارىتىش ئارقىلىق شىنجاڭنىڭ ئىجتى-مائىي مۇقىملىقى ۋە ئەبەدىي ئەمىنلىكىنىڭ يېڭى سەھىپىسىنى جاسارەت بىلەن پۈتەكتە.